INFORMATIONSBLAD FÖR KUMLA KOMMUN
ÅRGÅNG 32 NR 4/2000

KUMLAN

Trots idogt regnande under stor del av året var vattenståndet i Kumlaån högre 1995 – se sid. 2.

Välkommen till Kumla bibliotek!

Vi erbjuder Dig som besökare – böcker, kassettböcker, tidningar, tidskrifter, CD-skivor, program och utställningar. Kunnig och serviceinriktad personal hjälper Dig gärna med att söka information och upplysningar!

HUVUDBIBLIOTEKET		Folkets hus, Skolvägen 12, Kumla	
Vuxenavd. 2 tr		Tel. 019-58 81 90	
Barnavdelningen bv		Tel. 019-58 81 89	
KUMLA UTSTÄLLNINGSHALL		ingång genom barn/ungdomsavdelningen	
Öppettider:	september–maj	månd–torsdag	12–20
		fredag	12–18
		lördag	11–14
		söndag	16–18
BOKMAGASINET		Trädgårdsgatan 1	Tel. 070-37 51 539
Öppettider:		tisdagar	16–18
KUMLA KOMMUNS BOKBUSS		Tel. 070-658 45 52	
		Turlistor på sid. 21	

I samband med helger gäller följande öppethållande på huvudbiblioteket:
Fredagen den 22 december 12–17. Lördagen den 23 december, julafton, juldagen samt annandag jul stängt. Fredagen den 29 december öppet 12–17. Lördagen den 30 december, nyårsafton samt nyårsdagen stängt. Trettondagsafton 5 januari öppet 12–17. Trettondagen samt söndagen den 7 januari stängt.

Att observera! Kumla bibliotek flyttar under hösten 2001 in i nya lokaler. Planering coh inflyttning kommer att påverka öppettiderna under året. De ändrade öppettiderna annonseras i lokalpressen.

Skoindustrimuseet

Sveavägen 19, Kumla

Öppettider: Måndag – fredag kl. 13.00 –17.00.
Fr.o.m. 4 november är museet stängt lördagar och söndagar.
För gruppbesök ring 019-58 81 87.

KUMLAN

Informationsblad för Kumla kommun

Ansvarig utgivare:
Kommunalrådet Dan-Åke Moberg

Redaktion:
Kulturintendent Mats Runering

Postadress:
692 80 KUMLA

Besöksadress:
Stadshuset, Kumla torg

Telefon:
019/58 80 00 (växel)

Omslagsbilden: *Det regnade hela sommaren. Det regnade hela hösten. I skrivande stund fortsätter det att regna. Ändå har Kumla blivit förskonat från större översvämningar. Det var värre i oktober 1995 då Kumlaåns sträckning bara kunde anas genom kantvegetationen.Bilden är tagen söderut från bron över Kumlaån mellan Kumla och Hällabrottet.*

Regntunga skyar

Av kommunalrådet Dan-Åke Moberg

Efter en ovanligt regnig sommar med en mild och vacker höstmånad i september har återigen regnandet och de grå skyarna varit dominerande i vår vardag. Det är inte utan att vi som lokalpolitiker måste tänka efter om dessa vädrets nycker är just nycker eller om det finns en mänsklig faktor bakom. Är det så att vi misshushållar så med jordens samlade resurser att klimateffekter som denna höst inte är en slump, utan just en följd av utsläpp och miljöförstöring?

Vi måste kanske i det kommunalpolitiska arbetet i än större utsträckning se och tänka globalt i dessa frågor men därefter också handla lokalt.

I viss mån kan vi återfinna ett lokalt agerande i miljöfrågor i den nyligen till fullmäktige överlämnade budgeten för år 2001 där vi bland annat fortsätter på den inslagna linjen att främja en fortsatt utbyggnad av cykelvägnätet i kommunen. Tanken är givetvis att skapa ett trafiksäkrare Kumla och också att skapa alternativ till att använda bilen i varje situation. Vidare i medlemskapet i den sk Kvarntorps kretsloppspark - en intresseförening med uppgift att inom näringslivet och kommunerna främja utvecklingen av frågor och verksamheter som berör återvinning och återanvändning av produkter från vårt samhälle.

Ett ytterligare exempel är vårt engagemang i det länsövergripande projektet *Önet* vars uppgift är att främja och stödja utvecklingen av alternativa och energisnåla system för uppvärmning av bostäder, i driften av industriella processer och annat.

Hösten har naturligt nog, av oss politiker i kommunen, ägnats åt att planera för de kommande årens verksamhet. Det budgetförslag som behandlades av fullmäktige på dess novembersammanträde råder det i huvudsak politisk enighet om. Givetvis finns det partiskiljande frågor som fokuseras i debatten men i allt väsentligt råder en samsyn om hur och på vilket sätt vi skall hantera vår ekonomi på såväl kort som lång sikt.

Det finns också utrymme i Kumla att satsa på en fortsatt kvalitativ förstärkning inom både skola - från de allra yngsta och hela vägen till gymnasiet - och äldreomsorgen. Sedan år 1997 har barn- och utbildningssektorn tillskjutits medel för nya verksamheter om sammanlagt 25 miljoner kronor förutom "sedvanliga" ökningar för löner, priser etc om 20 miljoner kronor. Barn- och utbildningssektorn tar därmed i anspråk nästan 50 % av det totala ekonomiska utrymmet i den kommunala budgeten. Uttryckt i kronor blir det för år 2001 inte mindre än 339 miljoner kronor.

Så även om vi anbefaller sparsamhet med de kommunala medlen så har vi inte under senare år genomfört några sparbeting i de av kommunfullmäktige fastställda budgetarna. Vi har tvärtom satsat nya medel inom flertalet av våra verksamhetsområden. Så på det hela taget har vi - och vilket vi kunnat framhålla under senare år - en god och stabil ekonomi i Kumla. Vi har också ett, som vi tycker, mycket bra utbud av tjänster att erbjuda våra kommuninvånare allt ifrån förskola, skola och till

omsorg om de äldre. Vi erbjuder också, som vi tycker, efter vår kommunstorlek ett bra utbud inom kultur- och fritidsområdena liksom inom den tekniska sektorn. En och annan kommuninvånare kanske irriterar sig på våra många rondeller och refuger men sannolikt är det så att trafiken flyter smidigare, hastigheterna dämpas och vi får ett trafiksäkrare Kumla.

Trots de goda förutsättningarna så märker vi hur snabbt villkoren kan förändras. Ericssonkoncernens besked att man radikalt förändrar verksamheten i Kumla visar hur känsligt det är för en kommun som Kumla. Vi hoppas att i de förändringar som nu pågår skall skapas förutsättningar som ändå tryggar en framtid för de många anställda från Kumla och från omgivande kommuner i regionen. Så här långt har vi också inbjudits att i en öppenhet delta i förändringsprocessen och vi förväntar oss också att berörda länsmyndigheter ger oss sitt stöd.

Vi närmar oss jul och kan snart lägga detta sekels första år bakom oss. Kanske det inte varit så olikt tidigare år. De kommunala frågorna blir ju inte annorlunda för att vi går in i ett nytt sekel. Möjligen visar de regntunga skyarna och den hittills så milda väderleken att det är något nytt som hänt. □

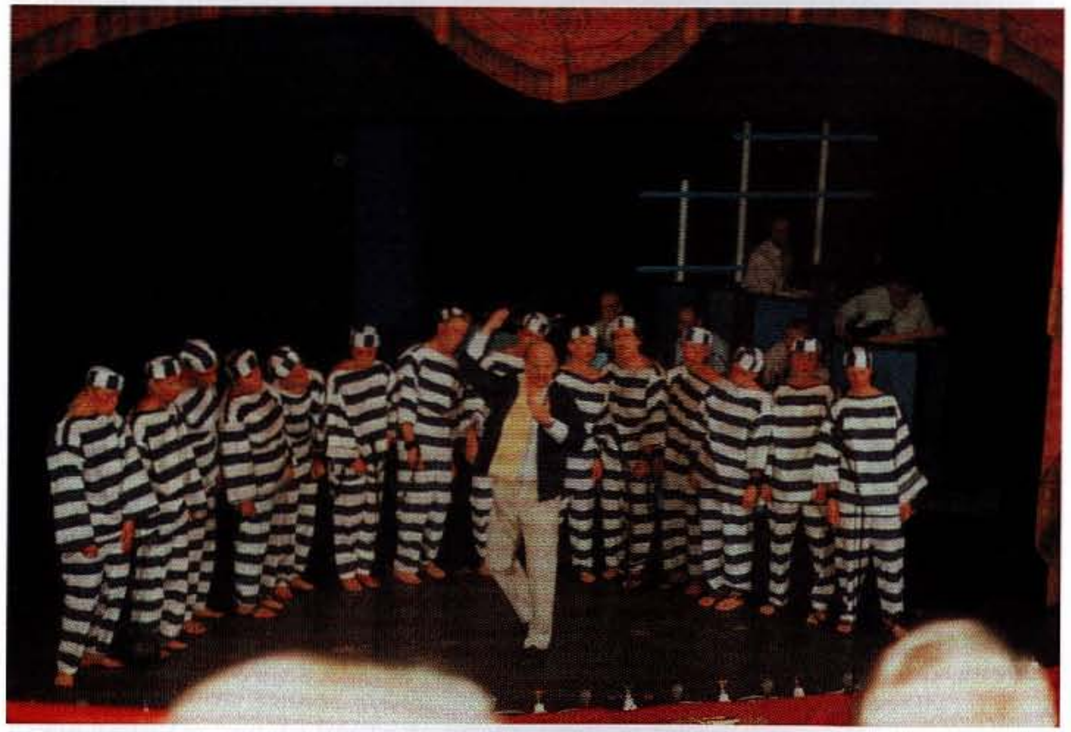

I väntan på ... vaddå? Bakgrunden är att fångar från anstalten i Kumla ska framföra en uppmärksammad teaterföreställning i Göteborg. Fyra fångar (huvudrollerna) passar på att smita. Publiken sitter och väntar på aktörerna, som inte kommer. Händelsen uppmärksammades givetvis av revysällskapet i ett nummer 1986 där Lasse Söderberg, som anstaltschef, dirigerade Fångarnas kör.

Tjugo år med Kumla i back- och skrattspegeln

Sammanställning av Mats Runering

Genom 19 års föreställningar har Kumla Revysällskap speglat Kumlas utveckling och förhållanden i lokalt revymaterial. På det sättet kan sällskapet sägas vara en av stämmorna i den kör som beskriver Kumla. Detta var ett av huvudskälen till att revysällskapet tillerkändes kommunens kulturpris år 1989.

Bilden t.h: Hilary Clinton i Kumla (revyn Dan efter, 1995)). Den fortsatta karriären blir nog borgmästare i New York, senator och småningom president i USA. Raskt marscherat. Välkommen tillbaka till Kumla, Hilary.
Bilden nedan: Skulpturprojektet Konst på Hög uppmärksammades i revyn Onkel Knuts testamente, 1999. Skulpturen Makt ska köpas in vilket sker till Michael Tretows musik Den makalösa manicken...

I början av 1900-talet var det inte alls ovanligt med revyer och bygdespel i Kumlabygden, ofta inom folkrörelsernas verksamhet. Sedan blev det ett mångårigt uppehåll innan Kumla Revysällskap bildades under våren 1980. Grundarna var Arne Lindfors, Birgit Grenfeldt, Sören Antonsson, Lennart Wilson, Egon Harfeldt, Göran Melander och Carl-Olof Steen. Snart hade föreningen ett 25-tal medlemmar. Redan på nyårsafton 1980 var det premiär på sällskapets första revy, "Småle".

Med ett enda års uppehåll, 1998, har revysällskapet sedan dess årligen genomfört cirka 15 föreställningar kring nyår med en spelglädje som engagerar och lockar publiken i fullsatta salonger till glädje och skratt. Hittills har det blivit totalt cirka 300 föreställningar med en publiktillströmning av 75 000 personer. Man har aldrig haft en inställd föreställning.

Idag har revysällskapet ett 60-tal medlemmar som arbetar helt utan ersättning. Revysällskapet är en ideell förening utan externa bidrag. Omsättningen ligger idag på cirka en halv miljon kronor och verksamheten är självbärande.

Ordet revy kommer från franskans "revue" som betyder uppvisning, mönstring, granskning. Revy är teaterföreställning med inslag av musik, sång och sketcher som skämtsamt eller satiriskt anspelar på oftast aktuella, gärna politiska, händelser.

För den som funderar på vilka lokala händelser i Kumla under de senaste åren som ett revysällskap skulle kunna tänkas ta upp finns exempelvis den utdragna Prixaffären med alla dess överraskande vändningar, som vi inte sett slutet på än. Diskussionen åt höger eller vänster om oppositionsrådstjänsten likaså. Eller käbblet om arbetsförmedlingsnämnden. Andra tänkbara ämnen skulle kunna vara Luciakriget och Jakten på hembränningsapparater. Mannen som grips på gågatan en söndagkväll med ett samurajsvärd över bröstet och som åtalas för brott mot knivlagen skulle också kunna tänkas platsa i en revy. Ofta upptas stort utrymme av vad offentliga personer, främst kommunalråd, säger och gör.

Kumla är en omvittnat välskött och expansiv kommun där det inte alltid varit så lätt att hitta stoff till olika, mer eller mindre, satiriska nummer. Många gånger har revysällskapets textförfattare klagat över att det inte händer något i Kumla. Kanske är det bland annat denna "nyhetstorka" som gjort att revysällskapet de senaste åren vridit utvecklingen från "nummerrevy" till "musicalrevy".

Årets revy, som är den tjugonde i ordningen och heter Stinas pensionat, är en "farsartad komediliknande revymusikal". Den kommer att spelas i 15 föreställningar på Kumla Teater Folkan från nyårsafton 31 december 2000 till 3 februari 2001. Förköp av biljetter sker hos ICA Profilen (Folkets hus) alla dagar 9-21. Eventuella överblivna biljetter säljs i teaterns kassa en timme före respektive föreställning. □

Brottsförebyggande åtgärder

En plånbok i bakfickan är ett lätt byte för en tjuv. Innerfickan i kavajen eller jackan är betydligt säkrare.

Brottsförebyggande rådet

Kommunens budget 2001

Av ekonomichef Ronny Salomonsson

Kommunens ekonomiska ställning

Kommunens ekonomi är fortsatt god i budgeten för år 2001 även om en förändring av statsbidragssystemet medför lägre statliga bidrag för kommunen från och med år 2000. Extra pengar har kunnat avsättas på utveckling av verksamheten, framför allt vad gäller barn, utbildning och äldre. I 2001 års budget finns det 704 miljoner kronor att användas för att bedriva kommunal verksamhet för. Om man drar bort intäkter i form av avgifter och ersättningar av olika slag blir det kvar en nettokostnad på drygt 577 miljoner kronor som skall finansieras med skatteintäkter. Denna nettokostnad fördelar sig på kommunens olika verksamhetsområden enligt följande diagram.

Under rubriken Barn- och utbildningsnämnd är förskoleverksamheten

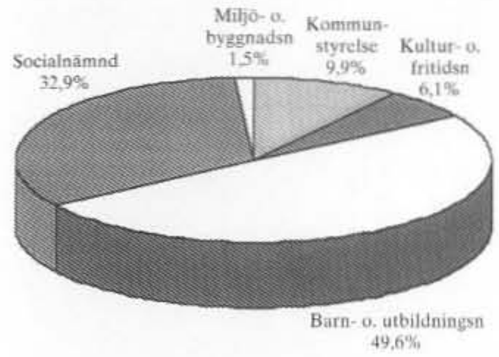

och grundskolan de största kostnadsposterna.

Socialnämnd innehåller bland annat kostnader för vuxenomsorg, omsorg för utvecklingsstörda, social hjälpverksamhet etc.

Kultur och fritidsnämnd svarar för biblioteksverksamhet, kultur, fritidsgårdar, skötsel av parker och idrottsanläggningar mm.

Kommunstyrelse innefattar kostnader för kommunfullmäktige, kommunstyrelse, central administration, kommunens industrifastigheter, arbetsmarknadspolitiska åtgärder, väghållning, vatten- och avlopp, sophämtning samt skötsel av fastigheter.

Miljö- och byggnadsnämnd svarar bl a för planläggning, kartframställning, besiktningsverksamhet och miljö- och hälsoskyddsarbete.

Skatt och statsbidrag

Det totala skatteuttaget i Kumla kommer inte heller under 2001 att förändras. Det innebär ett totalt uttag om 32,18 kronor på varje beskattningsbar 100-krona. Den kyrkliga avgiften ingår i det totala uttaget med 1,33 kronor.

Av det totala uttaget på 32,18 kronor går i övrigt 10,43 till landstinget och 20,42 till kommunen.

Över 65 procent av kommunens inkomster utgörs av den kommunala skatten. Staten överför, främst i form av skatteutjämningsbidrag, pengar till den kommunala verksamheten. Ytterligare inkomstkälla är de intäkter som kommunen erhåller för service och vissa tjänster.

Taxor och avgifter

Omsorger, som förskola respektive äldreomsorg, betalas till viss del av nyttjaren. Vatten och avlopp betalas liksom sophämtning helt av brukaren.

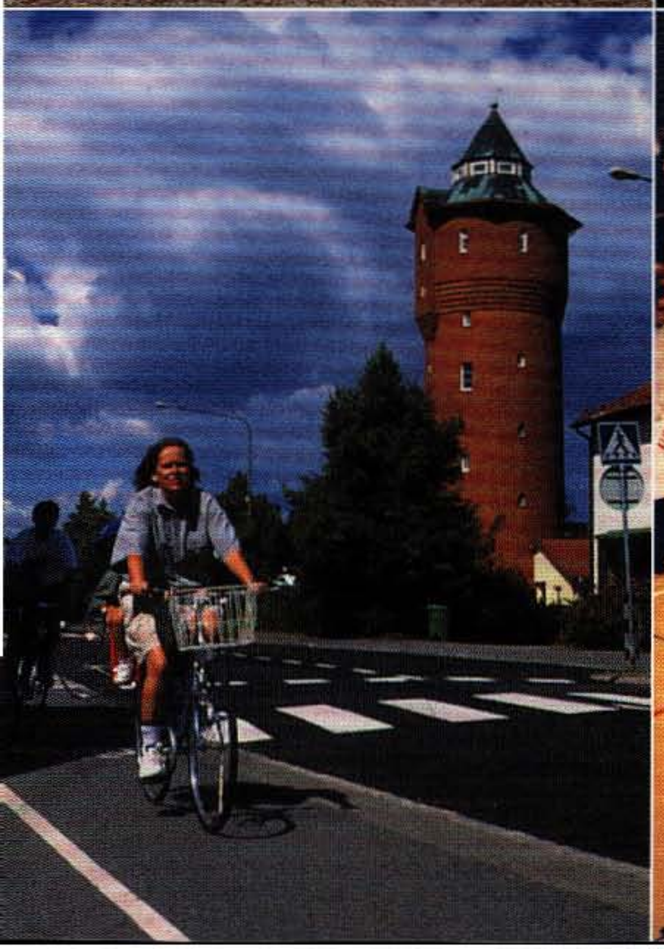

Taxorna för social omsorg blir i stort sett oförändrade. De är i regel inkomstrelaterade varför en viss justering automatiskt sker vid inkomstförändring.

Va-taxan blir oförändrad under år 2001. Taxorna för byggnadslov och mätningsverksamhet justeras i takt med kostnadsutvecklingen.

Renhållningstaxan kommer att höjas från 1 januari 2001 för att ge täckning för merkostnader genom ökad sopmängd och genom att miljöskatten slår hårdare än beräknat. Höjningen av taxan för hushållsavfall blir i genomsnitt 25% medan taxorna för container, slamtömning och deponering i genomsnitt får något lägre höjningar.

Kommunens ekonomi i siffror

Budgeten för år 2001 omsluter ca 704 miljoner kronor på driftsidan. För investeringar har anslagits 74 miljoner kronor.

Kommunens tillgångar uppgår till drygt 863 miljoner kronor. Fördelar vi tillgångarna per invånare blir det 45.000 kronor per kumlabo. Gör vi på samma sätt med kommunens skulder, som uppgår till cirka 135 miljoner kronor, ger det ett skuldbelopp om 7.000 kronor per kumlabo.

Kommunens soliditet, det vill säga den del av kommunens tillgångar som är finansierade med egna medel, uppgår i 2001 års budget till knappt 84%. Kommunen har som målsättning att på lång sikt hålla soliditeten oförändrad.

Vad gör vi med pengarna?

Genom att kommunens ekonomin är stabil kan det göras vissa riktade satsningar inom olika verksamheter under 2001. Bland annat händer följande:

- Mer pengar satsas på förskoleverksamheten och grundskolan genom att elev- och barnantalet ökar. Förskolan tillförs också medel för att kunna möta den ökade efterfrågan på platser. Det frukostprojekt som påbörjades under år 2000 skall utvärderas under år 2001.
- Den sociala sektorn ges extra tillskott på grund av det ökade omsorgsbehovet. Bland annat sker satsning på demensdagvård/korttidsplatser för dementa. Mera resurser tillförs hemtjänsten. Vidare sker utökning av platser för boende i omsorgerna. Förstärkning sker vidare av anslaget för placering av barn och ungdom på institutioner och familjehem.
- Det nya biblioteket som började byggas under år 2000 i området vid Kvarngården och Folkets Hus blir färdigställt under hösten år 2001.
- Utbyggnad av industriområdet Sörby/Skogstorp fortsätter under år 2001 med anläggande av gång- och cykelvägar och med parkanläggningsarbete.
- Tre nya exploateringsområden för bostäder påbörjas under år 2001. I kvarteret Tryckaren, söder om Sörby industriområde, planeras ett område med plats för 27 småhustomter. I sydvästra Hällabrottet påbörjas ett område med plats för 27 småhustomter och i kvarteret Yxan/Ham-

Bilderna på motsatta sidan. Båda övre bilderna: – gatubyggnation och drift av utomhusbadet Djupadalsbadet är exempel på vad som ryms i en årsbudget. Bilden nedan t.v: Kumla kommun gör en medveten satsning på utbyggnad av gång- och cykelvägar. Bilden nedan t.h: Under år 2001 ska en utredning göras om modernisering och utbyggnad av Kumlahallen. Bilden togs vid Kumlahallens 25-årsjubileum 1994.

maren vid Dalstigen/Hammargatan ett område med 13 villatomter.

- Fortsatt utbyggnad av gång- och cykelvägar sker.
- Under år 2001 skall en utredning göras om modernisering av Kumlahallen.
- Investeringar i VA-verk och VA-ledningar fortsätter.
- I samband med investeringar i VA-verksamheten sker upprustning av berörda gator.
- Kommunen satsar även fortsättningsvis på ökad användning av datorer i undervisningen.
- Genom ombyggnad av Stene skola kan antalet klasser ökas ut. Ombyggnaden påbörjades under år 2000 och slutförs under år 2001.
- Demensdagvården och korttidsvården för dementa behöver utökas. Detta sker under år 2001 genom ombyggnad av lokaler i Kungsgården.

Ytterligare år framöver

I samband med planeringen av 2001 års budget har vi även tittat på de två därpå följande årens ekonomi. Enligt denna planering kommer kommunalskatten att vara oförändrad även under 2002 och 2003.

Mer information

Givetvis är ovanstående enbart axplock ur ett mycket digert budgetmaterial. Vill du få mer information om budgeten kan du vända dig till kommunledningskontorets ekonomiavdelning med dina frågor. Komplett budgetmaterial finns också i "kommunala hörnan" på huvudbiblioteket. □

Snöröjning är en kommunal kostnad. Om det nu kommer någon snö.

Stene skola

Av byggledare Göran Fagerström

Kommunalrådet Annica Ericsson tog tillsammans med några skolbarn i början av september det första spadtaget för det nya skolbygget.

Borg & Fjellström Byggnads AB, som fått uppdraget att genomföra byggnationen, fick en bra start med sina schaktningsarbeten under den torra perioden i september/oktober.

Nu är stommen uppe, och vi kan följa arkitekt Per Flodströms tankegångar om husets utformning.

Huset skall vara klimattätt till nyår, därefter påbörjas rumsindelningar och inredningsarbeten.

Byggnationen skall stå klar för slutbesiktning i början av april 2001. Vissa väderberoende arbeten kommer dock att kvarstå till senast 30 juni, t.ex. putsning av fasaden och asfaltering. □

Bredvid gamla skolan, uppförd 1909, reser sig fasaden till det nya skolan för 2000-talet med volym i klassrummen. Skolan blir anpassad till Kumlabygdens material och formspråk med putsad lättbetong med dekorplattor i kalksten.

Kumlan önskar sina läsare

en riktigt God Jul och ett Gott Nytt År

Miljö- och byggnadspris

Av miljö- och hälsoskyddschef Peter Eriksson och stadsarkitekt Kurt Larsson

Kumla kommun kommer från och med 2000 att vartannat år dela ut ett miljöpris och vartannat år ett byggnadspris till person, förening eller organisation som på bästa sätt bidragit till något positivt vad gäller miljö och byggnader. Miljö- och byggnadsnämnden är den kommunala myndighet och nämnd som ytterst ansvarar för miljö- och byggnadsfrågor och som därför ska diskutera kandidater, besluta om och överlämna priset.

Miljö- och hälsoskyddschefen och stadsarkitekten tar fram förslag till priskandidater och projekt efter att ha samrått med förvaltningar, föreningar, "experter" m fl inom ämnesområden såsom kulturhistoria, byggnadsminnesvård, arkitektur, stadsplanering, ekologi, miljövård m m. Det är viktigt att även bredda diskussionen och få in förslag från allmänheten, boende, verksamma m fl. Välkommen med Ditt förslag.

Varför ett pris?

Miljö- och byggnadsnämnden har i sin myndighetsutövning ofta en roll att bevaka sådant som inte är bra eller inte följer lagen. Detta kan uppfattas negativt och ibland ge felaktiga signaler och ett motsatsförhållande mellan det enskilda och allmänna intresset. Genom att lyfta fram och stimulera de goda exemplen, skapa engagemang och uppmärksamhet blir det ett mer positivt, utvecklande och förebyggande arbete.

Miljöpriset

Ett nyckelord för kommunens arbete med miljöfrågor är långsiktigt hållbar utveckling. Den förmåga till långsiktigt tänkande som fanns i det gamla jordbrukssamhället, där det gällde att på bästa sätt vårda jorden så att den kunde försörja även kommande generationer, har till stor del gått förlorad i dagens samhälle. Fysiska förändringar av landskapet, såsom utdikning av våtmarker, ändrat skogsbruk och jordbruk, exploatering för tätorter och industrier m m har på kort tid ödelagt tusentals år av utveckling. Att växt- och djurarter försvinner ut via historiens bakdörr är i och för sig en naturlig del av utvecklingen. Det alarmerande är dock takten med vilken artminskningen sker idag.

Det är därför naturligt för kommunen att med miljöpriset år 2000 uppmärksamma och uppmuntra dem som arbetar för främjandet av en långsiktigt hållbar utveckling. Pristagarna presenteras i kommande nummer. □

www.kumla.se

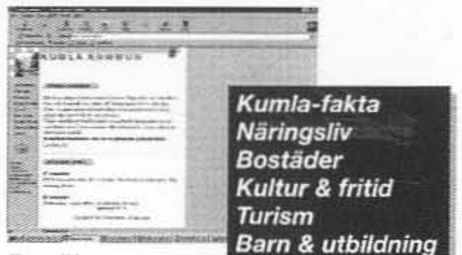

Kumla-fakta
Näringsliv
Bostäder
Kultur & fritid
Turism
Barn & utbildning
Social omsorg
Teknik & miljö
Länkar

Besök Kumla Kommun på Internet

KUMLA
EN BLOMSTRANDE KOMMUN

Ingen rök utan eld

Av miljö- och hälsoskyddschef Peter Eriksson

Många märker att eldningsperioden inletts när bilen blir svart av sot. Att huset, trädgården, äpplena och allt annat också blir belagt med en svart hinna syns inte lika bra. Jag märker det när bekymrade villaägare ringer mig och berättar att det luktar brandrök inomhus. Det händer t.o.m. att brandvarnare slår larm när grannen eldar eller, mer korrekt, *försöker* elda.

Okunskap, snålhet eller lathet går inte alltid att helt väga upp med teknisk hjälp. Med en bra panna eller en bra kamin finns dock förutsättningar för att kunna elda utan att smutsa ner för andra.

Det har nu gått tre år sedan länsstyrelsens vedeldningspolicy fastställdes. Däri anges bl.a. att

- Vedeldning i vattenburna värmesystem bör senast vid utgången av år 2005 kombineras med tillräckligt stor ackumulatortank.
- Endast miljögodkända vedpannor och andra typ- eller miljögodkända uppvärmningsanordningar får nyinstalleras eller ersätta äldre utrustningar.
- Efter år 2005 bör alla vedeldade utrustningar äldre än 20 år och anslutna till vattenburna värmesystem och belägna inom detaljplanelagt område eller i övrigt samlad bebyggelse vara utbytta mot miljögodkända uppvärmningsanordningar.

Tre år har gått - fem återstår. Dags att börja planera om du har ett vattenburet värmesystem och eldar med ved.

Dolda batterier en miljöfara

Knappcellsbatterier blir allt vanligare i leksaker och i slit- och slängprylar. Det faktum att batterierna sitter dolda i produkten och är svåra att avlägsna utan särskilda verktyg gör att de slutligen riskerar att hamna i soporna. Därmed sprids kilovis av den giftiga metallen kvicksilver. Visste du att miljöfarliga batterier måste demonteras från produkter med inbyggda batterier innan sådana produkter får kastas? Den som säljer varor med inbyggda batterier är också skyldig att ta emot varan när den kasserats. Batterier som demonterats kan lämnas i de speciella insamlingskärl för batterier som finns vid de flesta återvinningsstationer.

Det bästa är förstås att inte köpa varor med inbyggda batterier som är svåra att demontera. □

Håller du på att utbilda dig inom något kulturområde? Eller gör du en personlig satsning inom någon idrottsgren?

Välkommen med din ansökan om medel år 2001 ur

ICA/BOB Stipendiefond

Stipendiefondens ändamål är attfrämja kultur- och idrottsverksamhet i Kumla.

Underskriven ansökan avseende 2001 ska ha inkommit till Kumla kommun senast den 1 maj 2001 under adress: Kultur- och fritidskontoret, 692 00 Kumla.

Våra intervägar

Av gatuchef Mats Iggmark

Vintern kommer

Även om det verkar som att en klimatförändring är på gång får vi räkna med att en snöperiod kommer inom kort.

Vi vill därför informera om vissa saker som är nyttiga att veta för att trafiken skall flyta så bra som möjligt.

Ansa dina växter

Om Du har träd och buskar som växer ut över gångbanan skall Du klippa dem. Då slipper snöröjningsfordonen knäcka dem på vintern. Den fria höjden över gångbanan skall vara minst 2,8 meter och över körbanan minst 4,5 meter.

Parkera rätt

För att vi snabbt skall kunna röja gatorna är det viktigt att bilarna som står på gatan är parkerade på rätt sida.

I Kumla gäller datumparkering mellan kl.00.00-10.00. Regeln är att om din bil står parkerad under del av, eller hela, tidsperioden kl. 00.00 – 10.00 så ska den stå parkerad på jämna husnummer om det är ett udda datum och följaktligen stå parkerad på udda husnummer om det är jämnt datum.

Halka

Den första halkan är lika överraskande varje år. Det gäller att snabbt få fram ett bättre halkbeteende. Ett sätt är att i god tid byta till vinterdäck vilket är ett krav enligt lag från 1 december. Ett annat bra sätt är att sänka hastigheten och köra mjukare.

I Kumla sandar vi gatorna för att skydda miljön och för att bespara fastighetsägarna från saltavlagringar. Då det kan vara svårt att få sanden att fästa överallt gäller det att bilförarna tar det försiktigt.

Snöröjning är dyrt

Snöröjning kostar mycket pengar. Varje snöfall kostar cirka 50 000 kronor i Kumla. Vi satsar framför allt på gång- och cykelbanor och stora vägar. De mindre vägarna får vänta.

Vinterväghållning av gångbanor

Enskilda fastighetsägare får hämta sand gratis vid kommunens centralförråd Östra gatan. I sammanhanget vill vi påpeka att väg till sopkärl skall hållas skottad och sandad för att underlätta sophämtningspersonalens arbete.

Kumla kommun har antagit särskilda regler för gångbanerenhållning m m vilka bl a innebär att fastighetsägare ska sköta vinterväghållningen på gångbanor utmed sin fastighet.

Kommunen medger dock fastighetsägare på nedanstående gator undantag från snöröjningsplikten. På sådana gator kommer gatuavdelningen i samband med snöröjningen att ploga upp snön på gångbanorna. Sandning skall dock ske utanför plogvallen.

Följande gator är undantagna från snöröjningsplikten:

Badhusgatan, delen Höganäsgatan-Hammargatan
Bondgårdsgatan
Brändåsvägen, delen Skottvallavägen-Köpmang.
Dalagatan, delen John Norlanders gata - Majstigen
Djupadalsgatan
Eriksbergsvägen, delen Fredsgatan-Rosenhillsg.
Fabriksgatan, delen V Parken-Norrmalmsgatan
Fredsgatan, delen Eriksbergsvägen-Järnvägsg.
Fridhemsgatan
Fylstagatan, delen Sörbyvägen-V Drottninggatan
Gamla vägen, delen V Drottning.-Gartzvägen
Gamla Örebrovägen
Gesällgatan
Gränsgatan
Hammargatan
Hasselstigen
Hägergatan
Höganäsgatan, norra sidan
Järsjögatan, delen Viagatan-Ymergatan
Leksandsgatan
Linnégatan, delen Järnvägsgatan-vattentornet
Ljungmovägen, delen V Bangatan-Kvarngatan
Myntgatan
Nygatan, delen Sörbyvägen-Åkergatan
Nyhemsgatan, delen Norrmalmsgatan-Hagagatan
Oppegårdsvägen
Ringvägen, delen Sörbyvägen-V Drottninggatan
Rosenhillsg., delen Eriksbergsvägen-Järnvägsg.
Rönnstigen
S:t Torgils väg, norra sidan
Skogsbacken
Skolvägen, delen Stenevägen-Sörbyvägen
Skomakaregatan
Skottvallavägen
Spelmansgatan
Sportgatan
Torsgatan
Trumpetaregatan
Trumslagaregatan
Wallenstråles väg
Vandrargatan
Vilebacken
Ängabacken
Änggatan
Östra gatan
Hällabrottet: Samtliga gator med undantag av Affärsgatan, Yxhultsvägen och Carléns väg nr 5,7 och 12.

Efter snöfall sker plogning – sedan blir det till att skotta och sanda.

UPPSLAGET
– ett par sidor för konsumenterna

SÄKRA PRYLAR TILL LILLAN

Sitt nyfödda barn vill man som nybliven förälder ge det bästa av allt. Det är lätt att överväldigas av alla babyprodukterna i affärerna.

Men mycket av det som säljs till barn är inte testat eller godkänt från säkerhetssynpunkt. Du måste själv lära dig vilka risker som finns.

I bilagan "Var rädd om lillan - och hennes bror" i nr 9 av Råd & Rön får du veta vad du skall titta efter.

Sverige och andra EU-länder har en gemensam lag om leksakers säkerhet. Leksakerna ska vara märkta med EU:s säkerhetsmärkning CE, och uppfylla krav och standarder. Reglerna är särskilt stränga för leksaker som är avsedda för barn under 3 år. De blir ännu strängare i en ny leksaksstandard som kommer den 31 januari 2001.

Leksaker för barn under 3 år får inte innehålla smådelar. De får inte heller ha långa, utskjutande delar som barnet kan få i munnen. Skallror ska till exempel ha korta och breda skaft eller inga skaft alls

Mobiler för barnvagnen eller barnsängen får inte ha snören som hänger ner och är längre än 22 centimeter. Leksaker, som barnet drar efter sig, får inte heller ha långa snören om det finns en knopp eller ögla längst ut på snöret.

Tillverkare kan själva märka sina leksaker med CE, när han anser att de uppfyller kraven. Tyvärr fuskas det en del. Konsumentverket gör stickprov i efterhand, men kan inte kontrollera alla tusentals leksaker som säljs.

En bra regel är att köpa leksaker till små barn i fackhandeln av kända märken.

Flytvästar och cykelhjälmar ska också CE-märkas. För små barn är det småbarnshjälmen med grönt spänne som gäller. Det är en cykelhjälm med lika bra stötdämpande förmåga som en vanlig cykelhjälm, men där spännet löses ut vid viss belastning. Hjälmen har tagits fram därför att det hänt olyckor där barn haft en vanlig cykelhjälm på sig och fastnat och blivit hängande i hakbandet i till exempel en klätterställning.

Bilagan "Var rädd om Lillan - och hennes bror " ger fakta och råd om barns säkerhet. Förutom leksaker, flytvästar och hjälmar behandlas även skötbord, bilbarnstolar, cyklar, barnvagnar med mera. Bilagan finns hos kommunens konsumentbyrå. För den som vill köpa bilagan är priset 20 kronor.

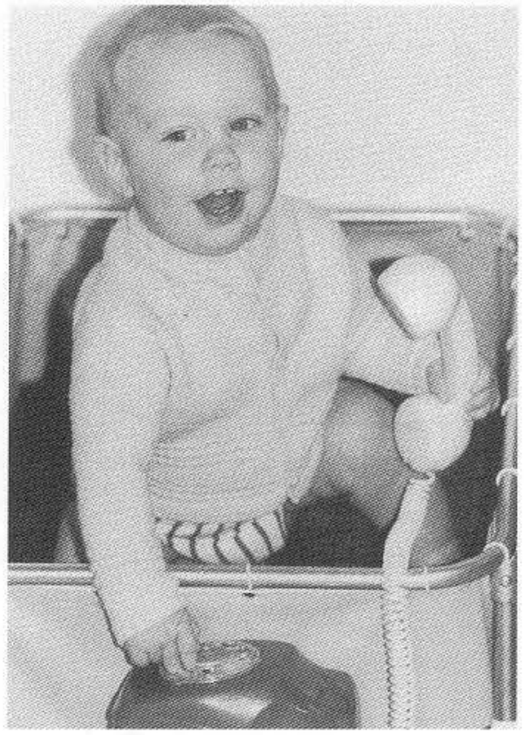

Se upp med leksakstelefonens sladd.

FÖRSTA RESAN PÅ EGEN HAND

Många ungdomar reser utomlands på språkresor för att träna sig i främmande språk. Då är det vanligt att man bor i en värdfamilj tillsammans med andra elever. Det finns en del att tänka på innan man bestämmer sig.

Att åka på språkresa är ofta den första utlandsresan ungdomar gör på egen hand och det ställer höga krav. Att bo i en värdfamilj kan vara en omtumlande upplevelse. Värdfamiljerna väljs ut av arrangören. Intervjuer och besök ska garantera att eleven får en trygg och behaglig vistelse. Om man inte trivs hos värdfamiljen har man rätt att byta. Men man ska inte ha för stora förväntningar. Levnadsstandarden är i regel något lägre i England än i Sverige.

Man måste räkna med att dela rum med en annan språkresenär. En värdfamilj kan ta emot två till fyra elever.

Andra seder och bruk

Att värdfamiljen har telefon är inte garanterat och om de har det är det inte självklart att den kan användas av ungdomarna. Språkresearrangören erbjuder speciella telefonkort som gör det möjligt att ringa från telefonkiosker. Vatten och värme är dyrare än i Sverige. Många svenska ungdomar är vana att duscha varje dag. Det är inte säkert att värdfamiljen anser att det är nödvändigt.

Kvällstider är ofta starkt reglerade, både av arrangören och värdfamiljen. Det är klokt att respektera detta. Det har hänt att ungdomar har blivit överfallna, rånade och våldtagna. En del missköter sig trots att alkohol- och drogförbud gäller. Det är lättare att köpa alkohol i England och droger är vanligt förekommande.

På språkresa ska eleverna träna språket både i skolan och på fritiden. All undervisning är obligatorisk. Både svenska och inhemska ledare håller lektion ett par timmar om dagen.

Språkresorna är oftast tre - fyra veckor långa. Färdsätten är buss eller flyg. Ju längre från en större stad du bor desto dyrare blir resan. Resan, boendet, maten och undervisning ingår i priset. Fickpengar tas ur egen plånbok.

Om man inte är nöjd

Om du skall klaga vänder du dig till arrangören på kursorten eller till kontoret i Sverige.

Efter hemkomsten rekommenderas att klagomålen framförs skriftligt.

Om du inte blir nöjd med ersättningen som arrangören erbjuder kan du vända dig till Allmänna Reklamationsnämnden, som tar upp anmälningen först när arrangören och resenären inte kommer överens.

De flesta klagomålen handlar om boendet. Det kan också vara en familj som inte fungerar med eleven, att eleven inte får mat, eller att man bor för många tillsammans.

Råd & Rön 3/2000

Tips och råd kan du få på kommunens konsumentbyrå Tel. 019-58 81 29

Kumla växer - norrut

Av stadsarkitekt Kurt Larsson

Kumlas läge i landet, närhet till Örebro, infrastruktur, differentierade näringsliv, väl utvecklade service m m har bidragit till en fortsatt kontinuerlig utbyggnad trots att många andra kommuner minskar.

Efter att Kumla under 1950-80-talen i huvudsak växt åt söder sker nu utbyggnader och planeras för den mesta expansionen norrut. Men för att nyttja befintliga resurser effektivt, begränsa avstånden och inte i onödan ta i anspråk skogs-, jordbruks- och närströvområden m m planeras också i Kumla, liksom andra expanderande orter, för förtätningar och förnyelse/omvandling inom staden. Även om detta är bra och nödvändigt för att få en långsiktigt hållbar samhällsutveckling behövs ändå en viss utbyggnad av tätorten. Förtätningar är oftast svårare att genomföra på grund av att grönytor eller dylikt måste tas i anspråk eller att närboendes utsikt, ostördhet m m påverkas. Större industribyggnader eller andra mer störande eller trafikalstrande anläggningar är också svåra att inordna i den befintliga stadsmiljön.

Sörby, Skogstorp

Ericssons expansion i Kumla har givetvis på olika sätt medfört utbyggnader ibland annat i Sörbyområdet. Nyligen har det så kallade utbildningscentret vid Radiogatan färdigställts och för-

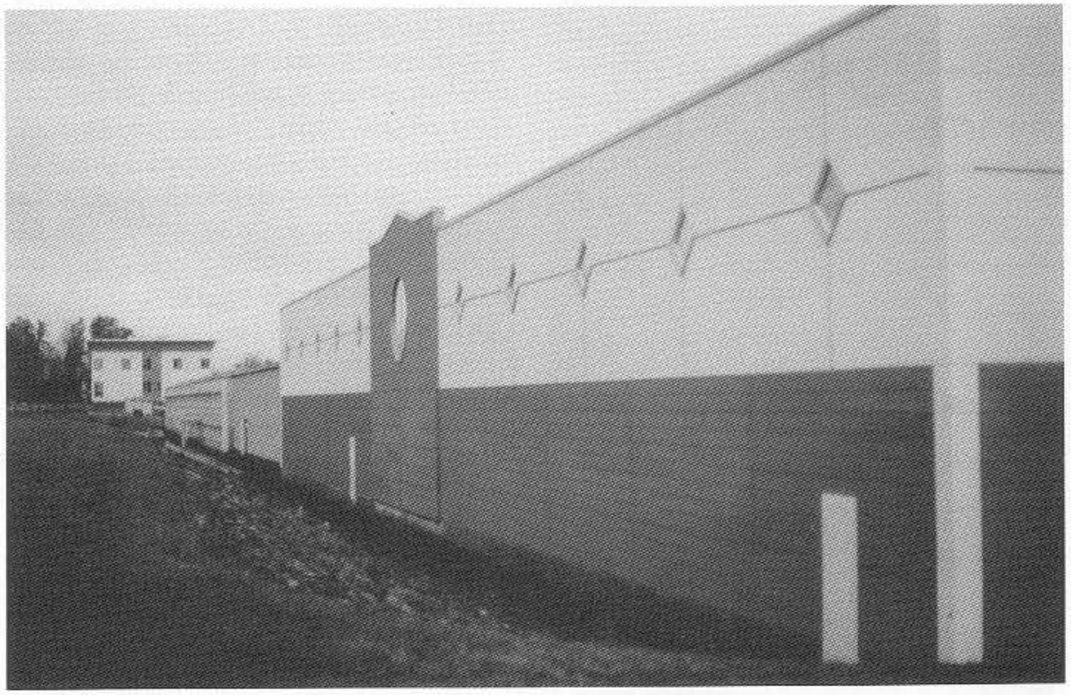

RUMA:s lagerlokal uppfördes med rekordfart. Den utgör tillsammans med den "gamla delen" en av de längsta fasaderna i kommunen och har därför delats upp färg- och formmässigt.

Numera sker utbyggnad för den mesta expensionen norrut – t.ex. med bostäder i Smedstorp.

längningen av Mastgatan med rondell (ännu en!) vid Täbyvägen (väster om Vägtorget) blivit klar. RUMA planerade och genomförde också (på "rekordtid") en stor utbyggnad av sina lokaler. OK/Q8 och KF har köpt mark nordväst om Vägtorget för att bygga bensinstation och butik under nästa år. Mellan Mastgatan och länsväg 529 ("gamla E3:an") är det planlagt för ytterligare småindustri, hantverk eller liknande verksamheter. Några konkreta utbyggnadsförslag finns ännu inte. Mitt emot, på andra sidan av Mastgatan, finns översiktliga planer för en bostadsgrupp i Skogstorp. Totalt kan området rymma ca 70 småhus. Tidigare har det också diskuterats nybyggnad av en skola – Skogstorpsskolan. Kommunen utreder det långsiktiga behovet av skollokaler varför det ännu är osäkert om och när en skola kan bli aktuell i Skogstorp eller på annan plats i norra Kumla.

Smedstorp

Utbyggnaden av Smedstorp, som stått stilla under ett par år, börjar nu komma igen. Kommunen har "öppnat" för tomtförsäljning ännu en by vid Sörgårdsvägen. Några nya småhus är redan uppe och fler är på gång. Totalt finns det plats för ytterligare 70-90 småhus inberäknat Riksbyggens obebyggda område vid Smedstorpsvägen.

Norra Mos Företagspark

För att få ett bra beslutsunderlag för den fortsatta tätortsutbyggnaden åt norr pågår en så kallad fördjupning av översiktsplan som ska redovisa lämpliga områden för bostäder, verksamheter, rekreation, gång- och cykelvägar m m.

Nordväst om Smedstorp, vid den "sista" rondellen på utfarten, planeras för ett nytt arbetsområde, Norra Mos Företagspark. Läget är strategiskt bra nära motorvägen och Örebro. Störande transporter genom tätorten Kumla blir också genom läget begränsade. Även om några etableringar ännu inte är bestämda finns ett intresse för området varför byggstart ska vara möjligt nästa år.

I fysisk planering måste hänsyn tas

till en rad olika faktorer och så även i Norra Mos. Länsstyrelsen misstänkte att det kunde finnas fornlämningar i området eftersom flera fynd gjordes i närheten när fjärrvärmekulverten byggdes ut mellan Kumla och Örebro. Detta bekräftades sedan vid arkeologiska undersökningar, att området varit bebott redan under förromerska järnåldern (300-500 f Kr). Fynden i två fornlämningsområden utgörs bland annat av keramik och rödgods. En exploatering som berör de utpekade områdena kräver ytterligare utgrävningar. I annat fall får man bygga runt om och låta områdena vara orörda.

När Norra Mos Företagspark är utbyggd kan verksamhetsområdet växa närmare motorvägen. Om så anses lämpligt och nödvändigt är det även tidigare möjligt att, efter planläggning m m, tillåta etableringar söder om motorvägsanslutningen. Dock är grundförhållandena dåliga nära motorvägen varför exploateringskostnaderna m m blir högre.

Rekreation m m

Vad gäller fritid och rekreation finns det goda förutsättningar för utveckling i norra Kumla. Skogsområdena Vargavrån och den så kallade Pokerskogen bör bevaras, utvecklas och skötas så att de blir alltmer lämpliga för motion, bärplockning, lek m m. Även den aktiva ridverksamheten vid Hagaby måste kunna utvecklas och få tillgång till ridvägar m m. Ett annat intressant rekreationsområde som bör bli mer tillgängligt och utvecklat är Säbylundssjöområdet där fiske och bad etablerats men också andra aktiviteter kan bli möjliga. Det intilliggande mossområdet utgör också en spännande tillgång som framtida naturvårdsområde m m. □

Säbylundssjön – ett nytt rekreationsområde på cykelavstånd från Kumla.

Bokbussen våren 2001

KUMLABY/SANNAHED
Onsdagarna: 10/1, 24/1, 7/2, 21/2, 7/3, 21/3, 4/4, 18/4, 2/5, 16/5, 6/6, 20/6
Kumlaby skola kl 16.45–18.15 och Sannahed, Tvärgatan kl. 18.30–20.00

ÅBYTORP
Onsdagarna: 17/1, 31/1, 14/2, 28/2, 14/3, 28/3, 11/4, 25/4, 9/5, 30/5, 13/6, 27/6
Stene skola kl. 17.00–19.30

EKEBY/KVARNTORP
Torsdagarna: 18/1, 1/2, 15/2, 1/3, 15/3, 29/3, 19/4, 3/5, 17/5, 7/6, 28/6
Ekeby Macken kl, 16.45–18.15
Kvarntorp, Skiffervägen kl. 18.30–20.00

HÄLLABROTTET
Torsdagarna: 11/1, 25/1, 8/2, 22/2, 8/3, 22/3, 5/4, 26/4, 10/5, 31/5, 14/6
Affären kl. 17.00–19.30

LANDSBYGDSTURER

Nynäs
15/1, 12/2, 12/3, 9/4, 21/5, 25/6

Örsta*
5/2, 5/3, 2/4, 7/5, 28/5, 25/6

Brånsta
22/1, 19/2, 19/3, 23/4, 28/5

Byrsta
29/1, 26/2, 26/3, 7/5, 11/6

Eneby
8/1, 5/2, 5/3, 2/4, 14/5, 18/6

Hjortsberga
16/1, 20/2, 27/3, 8/5, 12/6

Vallersta
23/1, 27/2, 3/4, 15/5, 19/6

Rala
30/1, 6/3, 10/4, 22/5, 26/6

Berga
6/2, 13/3, 17/4, 29/5

Öja
9/1, 13/2, 20/3, 24/4, 5/6

Brändåsen*
3/1, 7/2, 14/3, 11/4, 23/5, 27/6

Frommesta
18/1, 15/2, 15/3, 19/4, 10/5, 7/6

Ekeby by
25/1, 22/2, 22/3, 26/4, 17/5, 14/6

Björka
11/1, 8/2, 8/3, 5/4, 3/5, 31/5, 28/6

*Förmiddagsturer

Under rörelseåret 2001, se sid 22–23, kommer säkert s.k. stavgång att bli mycket populär. Här syns ett damlag som genom tidig träning hoppas ligga i frontlinjen inom sitt område.

Sätt Sverige i rörelse 2001

Av hälsoplanerare Birgitta Munksten

Människorna i det moderna samhället är allt mindre fysiskt aktiva, vilket har väl dokumenterade negativa konsekvenser för hälsa och välbefinnande. På alla nivåer i samhället och i många länder växer medvetenheten om behovet av åtgärder för att bromsa denna utveckling. Fysisk inaktivitet har blivit en viktig folkhälsofråga som måste lyftas fram. Samstämmiga studier visar ett mycket tydligt samband mellan omfattningen av fysik aktivitet och hälsotillståndet. Fysisk aktivitet ger, oavsett ålder, positiva hälsoeffekter, speciellt för de som tillhör riskgrupper.

Fysisk aktivitet på uppdrag av regeringen

Folkhälsoinstitutet har av regeringen fått uppdraget att planera ett fysiskt aktivitetsår 2001, vilket sker i samarbete med en rad myndigheter och organisationer. Projektet "Sätt Sverige i rörelse 2001" är en kraftsamling som fokuserar på människans behov av rörelse för hälsa och välbefinnande. Tonvikten ska vara den enkla vardagsmotionen och syftet är att stödja det lokala och regionala arbetet. Det ska ses som en början på ett långsiktigt förändringsarbete med målet att främja hälsa och förebygga sjukdom genom fysisk aktivitet.

30 minuter fysisk aktivitet varje dag

Hösten 1999 redovisade Folkhälsoinstitutet rapporten "Fysisk aktivitet för nytta och nöje".

Rapporten redogör för flera nationella och internationella studier som slår fast att fysisk inaktivitet ökar risken för hjärtinfarkt, slaganfall, höga blodfetter, högt blodtryck, diabetes, benskörhet och vissa former av cancer, däribland tjocktarmscancer. Bristande fysisk aktivitet har också en mycket stor betydelse för uppkomsten av övervikt och fetma.

Gunnar Ågren, generaldirektör vid Folkhälsoinstitutet, skriver i nyhetsbrevet Folkhälsonytt att kostnaderna för sjukskrivningar och läkemedelskostnader med all säkerhet kan reduceras med flera miljarder kronor när det gäller exempelvis övervikt, måttliga blodtrycksförhöjningar, psykiska besvär och sjukdomar i rörelseorganen.

"Alla individer bör helst varje dag, vara fysiskt aktiva i minst 30 minuter" är ett förslag till en nationell rekommendation som har tagits fram av Yrkesföreningar för fysisk aktivitet och rekommendationen har antagits av Svenska läkaresällskapet.

Arenor

Sätt Sverige i rörelse kommer att koncentrera sig på en arena under ett kvartal:
Januari-mars Arena Arbetsplatsen.
April-juni Arena Förskola/skola.
Juli-september Arena Fritiden.
Oktober-december Arena Hälso- och sjukvård.

Kumla kommuns strategigrupp "Sätt Sverige i rörelse 2001".

I Kumla kommun har under hösten formerats en strategigrupp för att anta utmaningen med att starta ett långsiktigt arbete med fysisk aktivitet eller låt oss kalla det lågintensiv motion.

Gruppdeltagarna representerar de fyra ovanstående arenorna. Varje gruppmedlem har mandat att inom sin arena mobilisera och aktivera till verksamheter av olika karaktär.

Strategigruppens medlemmar	**Arena**
Ericsson Mobile Communications AB	Arbetsplatsen
Johan Carlsson, hälsoutvecklare	
Mikael Wennerström, hälsoutvecklare	
Therese Eriksson, personaladministratör	
Barn och utbildningsförvaltningen	Förskola/skola
Percy Hindorf, rektor Malmens skola	
Friskvårdscentralen	Fritiden
Eva Dahrén, friskvårdsamordnare	
Kultur- och fritidsförvaltningen	Fritiden
Lennart Mehle, kultur- och fritidschef	
Kumla kommun	Arbetsplatsen
Siv Jerlström, rehabiliterings- och friskvårdshandläggare	
Kumla hälsan AB	Arbetsplatsen
Annika Rosdahl, sjukgymnast/ergonom	Hälso- och sjukvård
Kumla vårdcentral	Hälso- och sjukvård
Kerstin Brandberg, föreståndare	
Medborgarskolan, Södra Närke avdelningen	Fritiden
Kerstin Rennerfelt, avdelningschef	
Väntjänsten/de äldre	Fritiden
Lilian Edström, kulturkonsulent	
Örebro läns idrottsförbund	Fritiden
Öppna hallar 2-4 januari 2001	Barn och ungdom
Bernt Hallén, projektledare	
Kumla kommun	Samordnare
Birgitta Munksten, hälsoplanerare	

Öppna hallar 2-4 januari

Under tre dagar 2–4 januari, kommer så många som möjligt av våra anläggningar att vara tillgängliga för de som vill delta i "prova-på-aktiviteter", eller se på uppvisningar av skilda slag. Aktiviteten vänder sig till *alla* boende inom kommunen. Våra föreningar inbjuds att presentera sig i någon form - i en mässmonter eller i en aktiv hall. Matcher och uppvisningar varvas med möjligheten för besökarna att själva delta i utbudet av nya och/eller kända verksamheter. Vintersporter utomhus förekommer vid tjänlig väderlek men Bob-hallen är öppen för hockeyskola och konståkningsskola. Populär blir säkert klätterväggen och hindersimbanan som byggs i Kumlahallen.

Håll ögonen öppna för den information som på olika sätt kommer ut under tiden fram till den 2 januari 2001. En uppföljning kommer sedan i och med vinterlovet i februari. □

Nya biblioteket med galleria mm.

Av byggledare Göran Fagerström

Startskottet för byggandet av det nya biblioteket gick i början av juli i år. Startskottet bestod i att kommunalrådet Dan-Åke Moberg och kultur- och fritidsnämndens ordförande Björn Eriksson sprängde ett stort klippblock i småbitar.

På grund av en mycket regnig sommar påbörjades inte schaktningsarbetena förrän i mitten av augusti. Under en torr period i september/oktober hann entreprenören NCC i stort göra klart grundarbetena innan nästa regnperiod infann sig i november.

Nu är stommen i stort sett klar, och vi kan se hur de fyra huskropparna omsluter atriumgården, samt länken som sammanbinder byggnaden med Folkets hus.

Tidplanen för byggnationen innebär att huset skall vara klimattätt till årsskiftet och vara klart för slutbesiktning i mitten av september 2001.

I samband med pågående biblioteksbyggnation kommer det att byggas en galleria mellan teatern och Folkets hus som i den norra delen är länkad ihop med utställningslokalen i biblioteket. Från gallerian skall man kunna ta sig dels till ICA:s nya stora butikslokal och dels till teatern och samlingslokalen Husaren på plan 2.

Huvudentrén till ICA blir mot biblioteksstorget och parkeringsytan med c:a 100 parkeringsplatser.

Både teatern och samlingslokalen Husaren får en rejäl ansiktslyftning, men mer om det senare. □

Att tända tusen juleljus

Levande ljus skapar värme och atmosfär, men tyvärr ibland även katastrofer. Här får du några ljusa idéer som vi hoppas skall göra din jul extra trygg och rofylld.

- Lämna aldrig ett ljus brinnande.
- Tomtegubbar med yviga tomteskägg i nylon bör hålla sig borta från ljuslågor.
- Placera inte ljusstakar i närheten av gardiner som hänger och fladdrar.
- Har du levande ljus i granen? Då är det viktigt att tänka på att granen inte står i närheten av väggar, möbler eller gardiner. Placera ljusen längst ut på grenen, så att lågorna inte når de andra grenarna. Tänd granen korta stunder och lämna den aldrig utan tillsyn.

GOD JUL ÖNSKAR NERIKES BRANDKÅR

Bilderna på motstående sida visar hur långt biblioteksbyggnationen hunnit 30 november 2000.

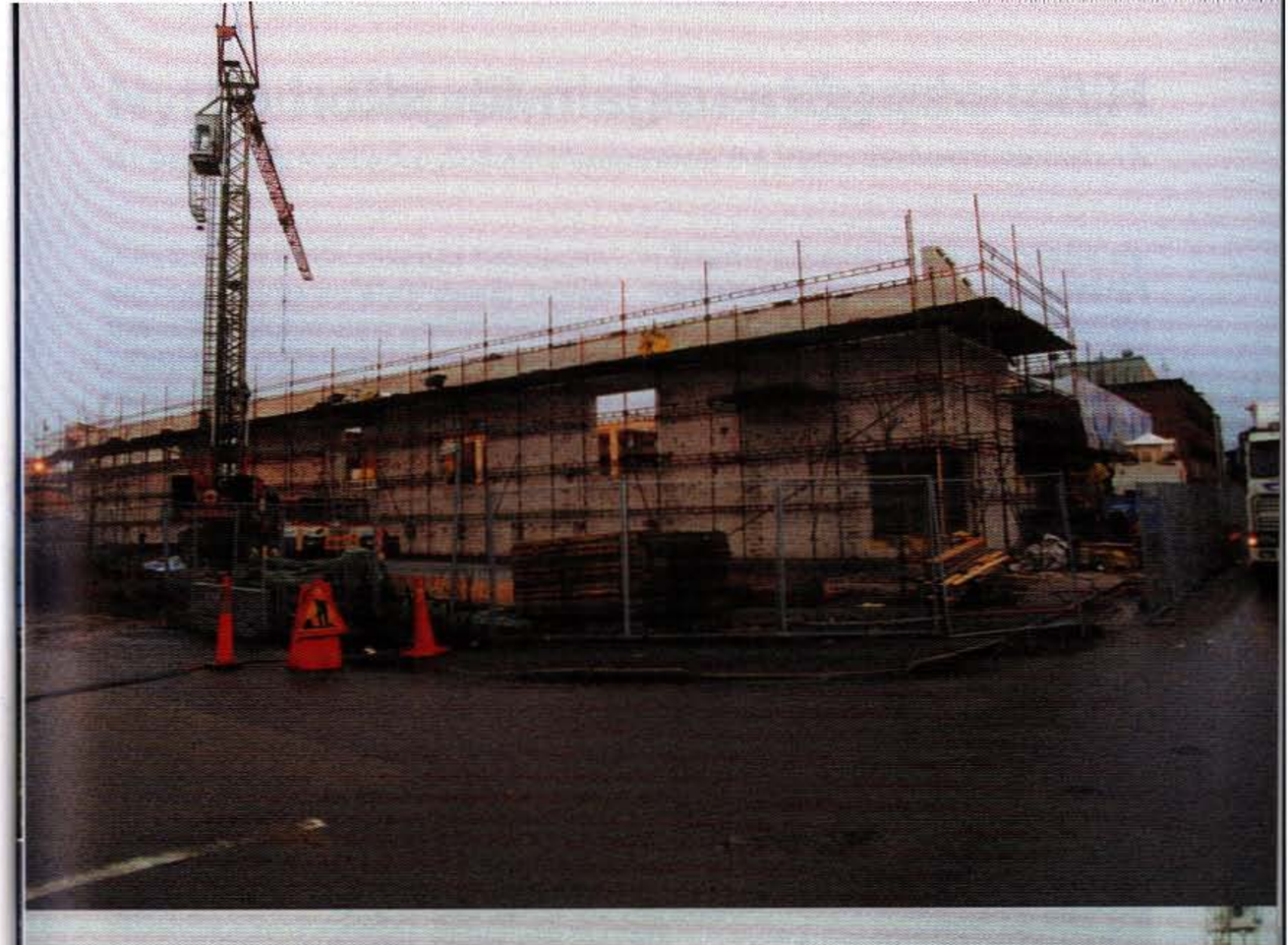

Hjälp oss göra reklam för skor!

Av skoindustrimuseets chef Lars Andersson

På Skoindustrimuseet planerar vi att till våren öppna en utställning om **Skoreklam, Reklamskor och Skoslogans.** Vi har tittat igenom museets magasin och hittat en hel del roligt material i form av reklamaffischer, skyltar och skoemblem, roliga små souvenirer, kataloger och prospekt av olika slag. Men vi vill har *mera* material.

Därför vänder vi oss nu till alla Kumlabor som äger reklammaterial med skoanknytning och ber om hjälp. Vi vill gärna låna era bilder och föremål för att kunna göra en så allsidig och rolig utställning som möjligt. Särskilt roligt vore det att få in några reklamfilmer som vi kan föra över till video och visa på utställningen. Vi är naturligtvis också intresserade av reklammaterial för skokräm och andra tillbehörsprodukter.

Har ni något som ni tror kan passa i vår utställning så vänd er till Lars Andersson eller Arne Arnshelm på Skoindustrimuseet. Telefonnumren är 58 81 87 och 58 81 86. *Hör av Er!*

Lars Andersson och Arne Arnshelm vill låna reklammaterial med skoanknytning.

Nytt om Begravningsverksamheten

Av begravningsombuden Roland Martinsson och Lennart Eriksson

Alla folkbokförda i Sverige betalar nu en begravningsavgift från och med 1 januari 2000. Det är en nyhet i begravningslagen. Det gäller alla oavsett tro och medlemskap i trossamfund.

Begravningsavgift - vad är det?

Begravningsavgiften beräknas på din kommunala beskattningsbara inkomst och är en årlig avgift som ska täcka kostnaderna för begravningsverksamheten.

Begravningsverksamheten – vad är det?

Det är de olika åtgärderna som har direkt samband med förvaltningen av de allmänna begravningsplatserna, och inte minst att anlägga, sköta och vårda kyrkogårdar och begravningsplatser.

Vem bestämmer avgiftens storlek?

Det gör huvudmannen för begravningsverksamheten på din hemort. För dem som inte tillhör svenska kyrkan fastställer staten genom Kammarkollegiet avgiften. Huvudman kan församlingen inom Svenska kyrkan eller en kommun vara. Dessa har då ansvaret för alla som är folkbokförda inom församlingen. Begravningslagen med begravningsavgiften gäller alla oavsett tro.

Kommunala begravningsombudens uppgifter

Kumla kommun har förordnat Roland Martinsson, tel 019-58 81 00, och Lennart Eriksson, tel 019-58 81 00, att vara begravningsombud.

- Begravningsombuden ska skaffa sig kännedom om hur begravningsverksamheten inom sitt verksamhetsområde är organiserat och utförs för dem som inte tillhör Svenska kyrkan.
- Skaffa sig kännedom om önskemålet rörande begravningsverksamheten hos de personer som inte tillhör Svenska kyrkan.
- Informera de personer som inte tillhör Svenska kyrkan om Begravningsombudens verksamhet.
- Hålla kontakt med företrädare för andra trossamfund och andra berörda parter.
- Föreslå de åtgärder som behövs för att tillgodose beaktansvärda önskemål som kommer till ombudets kännedom.
- Skriftligen meddela Kammarkollegiet om han eller hon tillstyrker eller avstyrker huvudmannens förslag till begravningsavgift □

Felanmälan gatubelysning

Kumla kommun har träffat avtal med Sydkrafts dotterbolag ElektroSandberg AB om skötsel av gatubelysningen i kommunen.

Falanmälan ska i fortsättningen ske direkt till ElektroSandberg AB, tel. 019-26 44 22. Felanmälan kan ske hela dygnet.

Kumla kommuns kulturpris 2000

Av kulturpriskommittén

"Leran har alltid fascinerat mig" skulle kunna vara Per Eklunds motto. Per Eklund har under flera decennier varit en viktig del av Kumlas konstliv. Han har utövat sitt konstnärsskap jämsides med ett yrkesliv som elektriker. Per Eklund är autodidakt även om han vissa perioder studerat för kända konstnärer. Det konstnärliga skapandet har han inriktat på lera, keramik och skulpturer. Verken präglas av ett ivrigt experimenterande främst när det gäller glasyrteknik men också när det gäller färg och form. Ibland är Per Eklund naturalistisk och ibland abstrakt. I sina skulpturer återkommer Per Eklund ofta till människans bakhuvud, vars form han överdriver. Konstverken förmedlar ett budskap. Det kan handla om nöden i fattiga länder, om meningen med livet, om riskerna med kärnvapen eller miljöförstöring.

Under de 65 år Per Eklund hittills varit verksam som konstnär i Kumlabygden har han skapat månghundrade alster. Större väggreliefer och andra utsmyckningar finns på flera håll i länet i offentliga byggnader, hos privatpersoner och också i vänorterna i Danmark, Norge och Finland.

Per Eklund föddes i Hällabrottet 1921 och växte upp i en miljö där bildhuggaren Anton Englunds modellverkstad vid Yxhults Stenhuggeri var en tidig inspirationskälla.

När Per var åtta år rensade han och en kamrat rovor åt en lantbrukare. De fick 5 öre raden och strejkade för att få sju öre. De båda strejkande satt i ett dike och väntade på förhandlingsbud. Per tog ett stycke lera och formade till ett huvud. När lerhuvudet torkat sålde han det till handlaren i Hällabrottet för en strut karameller. En konstnär var född.

Som ansvarig cirkelledare i keramik har Per Eklund utfört en folkbildande insats i Kumla. Han har genom årens lopp haft en mängd utställningar i Kumlabygden av bruks- och prydnadsföremål, reliefer och skulpturer – allt i keramik. Vid flera tillfällen har han medverkat som Kumlakonstnär vid vänortsutställningar. □

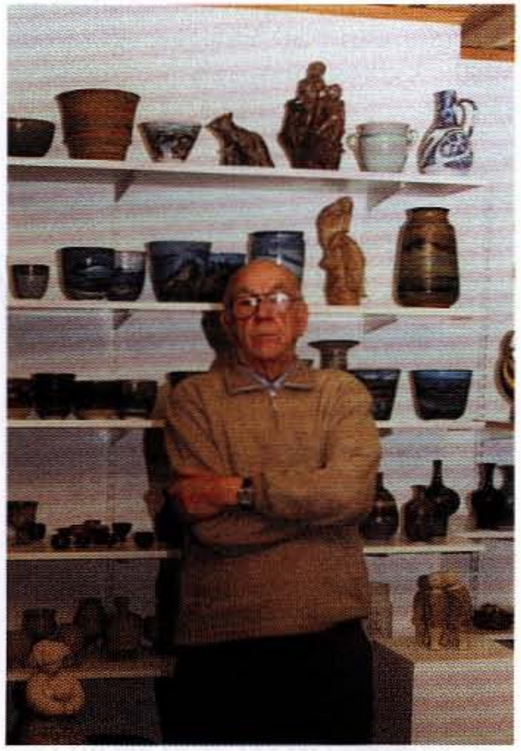

Per Eklund framför del av sin keramiksamling.

Ericsson utbildningscenter

Av byggledare Göran Fagerström

Efter drygt ett års byggtid stod Ericssons nya utbildningscenter klart att tas i bruk i september. Byggherre var Kumla fastighetsbolag och arkitekt Per Flodström på Kumla kommuns stadsarkitektkontor.

PEAB AB var generalentreprenör och stod även för samordningen. Arean är 2 800 kvm fördelat på en praktikhall på 600 kvm, entré/cafeteriadel på 200 kvm samt en 3-vånings kontor- och utbildningsdel, där även Ericssons fastighetsavdelning är inrymd.

Stommen är en betong- och lättbetongkonstruktion med fasadbeklädnad av tegel, plåt och puts. Takbeklädnaden är bandtäckt plåt. Entré- och cafédel begränsas i norr och söderfasader av stora glasytor, som ger ett ljust och luftigt intryck.

Ytskikt på golv är miljövänliga material som klinker, trä och linoleum. Invändig färgsättning har ägnats speciell omsorg. Där har färg och kulörval valts just med tanke på att stimulera undervisningen. Komfortkyla är installerat i hela huset. Totalkostnad för byggnationen har varit 40 milj. □

Spännande takvinklar och inbjudande glaspartier kännetecknar den annorlunda arkitektur som "utbildningshus" numera kan tillåta sig. Byggnaden har anpassats till den närliggande Ericssonfabrikens enkla och rena arkitektur och formspråk men har samtidigt egen karaktär.

Kultur...

TURISTINFORMATION

Stadshuset, Torget
Tel. Kontorstid 019-58 81 06

KUMLA UTSTÄLLNINGSHALL

Skolvägen 12, bv

Öppettider:

Måndag–torsdag	12.00–20.00
Fredag	12.00–18.00
Lördag	11.00–14.00
Söndag	16.00–18.00

Öppettider i samband med helger: Se bibliotekets öppettider sid. 2.

UTSTÄLLNINGAR

9 december – 7 januari
Målningar
Walter Holmström

13 januari–11 februari
"Idrott"
Konstfrämjandet
Olle Medin, Rune Rådström, Lotta Lindvall, Lotta Schortz, Per Torgén

16 mars – 1 april
Elevarbeten
Kävesta folkhögskola

6 april – 1 maj
Vårsalong

KONSERTER

Lördag 19 januari kl. 19.00
Svenska kammarorkestern
Mozart – serenad i c moll K388/Goldschmidt – violinkonsert/Schönberg – Verklärte Nacht
Dausgaard – dirigent/Juliet – solist

Lördag 5 maj kl. 19.00
Svenska kammarorkestern
Mozart Requiem – med en kör och konserthuskören – Gustav Sjökvist dirigerar

FRITIDSGÅRDAR

Öppettider:

Kumlaby	Tisdag–torsdag	17.00–21.30
Kvisten	Måndag–torsdag	17.00–21.30
Disco Plejset	Fredagar och lördagar enligt nöjesguiden	

Begränsat öppetthållande under jul-, nyårs- och trettonhelgerna.

KUMLAHALLEN

Telefoner:

Driftledare	019-58 86 71
Vaktmästare	58 86 81
Kassa	58 86 75
Cafeteria	58 86 85
Simhall	58 86 73
Maskinist	58 86 74

Lägg märke till
Kumlahallens erbjudande i din brevlåda Torsdagen den 7/12

SIMHALLEN

Badtider:

Måndag och torsdag	9.00–20.30
Tisdag, onsdag och fredag	7.00–20.30
Lördag	9.00–15.30
Söndag	9.00–15.30

Kassan stänger 30 minuter före badtidens slut. Skolbad förekommer vardagar kl. 08.00–16.00. För besked om möjlighet att bada med icke simkunniga barn i lilla bassängen, ring 019-58 86 75. Tisdagar, lördagar och söndagar är lilla bassängen uppvärmd till 35 grader och lämpar sig väl för barnbad. Av tradition används tisdagseftermiddagarna för spädbarnsbad. Simundervisning för barn och vuxna ordnas regelbundet. Vid lov och studiedagar är bassängerna dispo-

... och fritid

nibla i mycket större utsträckning under dagtid, då inga skolbarnsbesök förekommer.

OBS! Alltid utrymme för motionssimning

Öppettider i samband med helger:

24/12, 25/12 och 1/1	stängt
31/12	öppet till kl. 12.30
5/1, 6/1 och 7/1	öppet 09.00–15.30

I övrigt enligt ordinarie öppetthållande.

Vuxenkvällar:

Onsdagar från kl. 17.30 är du välkommen att bada och motionssimma i lugn och ro.

- Avspänd miljö
- Soft music
- Dämpad belysning

Åldersgräns min. 17 år.

Barn och familjekvällar:

Fredagar från kl. 17.30 står badet öppet för bad, lek och samvaro.

- Alla leksaker tillgängliga
- Hopptorn och sviktar öppna
- Ta med simringen, luftmadrassen eller annan vattenleksak.
- Packa pic-nic korgen och gör en kväll tillsammans.

Givetvis är alla andra badgäster välkomna, men kvällen går i lekens tecken.

ISHALLEN

Allmänhetens åkning

Tisdag	15.30–16.45	utan klubba
Onsdag	15.30–16.45	med klubba
Torsdag	15.30–16.45	utan klubba
Lördag	17.00–18.30	utan klubba
Söndag	11.00–12.00	med klubba

Allmänhetens åkning under perioden 22/12–7/1

22/12, 28/12, 2/1		
4/1, 5/1	10.00–16.30	(med klubba 12.00–14.00
23/12, 6/1	17.00–18.30	(utan klubba)
27/12, 3/1	13.00–16.30	(med klubba 13.00–14.30)
25/12, 26/12, 31/12	11.00–14.00	(utan klubba)
7/1	11.00–12.00	(med klubba)

ELLJUSSPÅRET

Belysningen i elljusspåren vid Viaskogen och Djupadalsparken är tänd från mörkrets inbrott till kl. 22.00. Vid snötillgång är spåren preparerade för skidåkning. Du som inte åker skidor, var vänlig gå ej i spåren.

KVARNTORPSHÖGENS SKIDANLÄGGNING

Måndag–torsdag	09.00–16.00 18.00–21.00
Fredag	09.00–16.00
Lördag–söndag	10.00–16.00

För information om backen ring 019-57 28 64

Vid natursnötillgång finns även längdspår och pulkabacke.

Öppettider i samband med helger:

24/12 och 31/12	stängt
25/12 och 1/1	öppet 12.00–16.00
26/12, 5/1 och 6/1	öppet 09.00–16.00

Liftkortpriser:

Heldag

Vuxen 90:– Ungdom 60:–

Halvdag
09.00–14.00, 12.00–16.00
Vuxen 70:– Ungdom 40:–

Kvällskort

Vuxen 70:– Ungdom 40:–

Skolungdomsrabatt vid föranmäld grupp om minst 10 personer: 35:– halvdag, 50:– heldag
Liftkortpriser då endast lilla backen är öppen
Vuxen 40:– Ungdom 30:–

Liftkorthållare 10:–

Barn under skolålder med hjälm åker gratis.

Konstsidan

Av Mats Runering

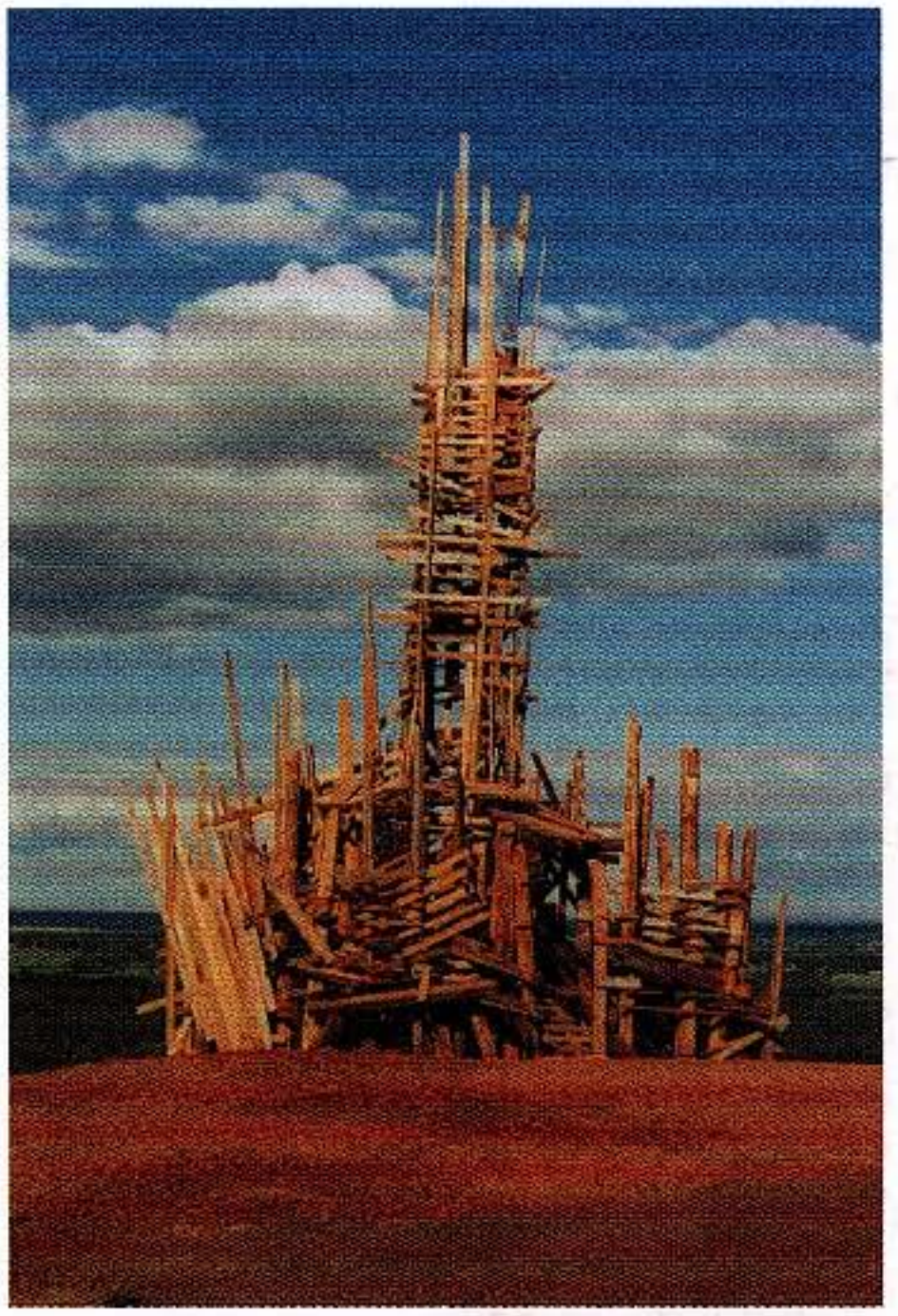

Konstnär: **Lars Vilks**
Objekt: **Skulptur**
Titel: **Waaaall**
Teknik: **Uppfört av rivningsvirke**
Placering: **Kvarntorpshögen**
Ägare: **Kumla kommun 1998**
Storlek: **Höjd 12 m**

Lars Vilks föddes i Helsingborg 1946 och är numera boende i Arild. Han har doktorerat i konstvetenskap samt innehaft olika professurer i konstteori inom och utom landet.

Mot denna akademiska bakgrund förvånar det att han till en del framträder som svenskt konstlivs "gossen Ruda". Mest känd har han blivit genom sin mångåriga kamp mot svensk byråkrati och de krafter som vill ta bort de båda konstverk, Arx och Nimis, som han uppfört i Kullaberg i nordvästra Skåne. Markområdet kring de båda skulpturerna har Lars Vilks på eget bevåg proklamerat som det självständiga landet "Ladonien".

Lars Vilks: "Material som betraktas som värdelöst, det överblivna och bortkastade, är utgångspunkten för mitt arbete. Oftast har jag arbetat med trä och det är också tanken i det här fallet; från röjningar och rensningar kommande grenar och stammar, från rivningar plankor och dylikt. Med detta material, föredömligt billigt och oansenligt, har jag tänkt konstruera något som riktar sig uppåt och räknar med att även själv bli överraskad". "Mitt projekt ska bli en träkonstruktion i vilken man kan gå in och även gå upp, en fortsättning av högen men nu på helt andra villkor. Inte av nödvändighet utan något komplett onödigt, ett arbete som inte behöver utföras. Högen har tillkommit genom att man inte på annat sätt kunde bli av med restprodukterna, konstverken tillkommer genom en vilja att konstruera högen vidare, att ge den ett positivt liv".

Sålunda spikade Lars Vilks under maj månad 1998 ihop sitt konstverk av rivningsvirke från soptippen i Kvarntorp. Lars Vilks konstverk Waaaall är naturligt nog spretigt men samtidigt formmässigt säkert och sammanhållet. Det är också det konstverk på högen som väcker de starkaste känslorna – många besökare tycker att det är "skräp", något som de själva skulle kunna "slå ihop" lika bra. Andra besökare, och de är också många, tycker att Waaaall är den största konstupplevelsen på högen. Så går debatten vidare under det att Waaaall ibland nästan förefaller släpa sitt tornvirke i lågt gående moln.

KUMLA TRYCKERI 2000